

Scenariusz zajęć

I etap edukacyjny, uczeń kończący klasę I, edukacja przyrodnicza

Temat: Pomagam zwierzętom

Treści kształcenia:

1) w zakresie rozumienia i poszanowania świata roślin i zwierząt:

e) zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka: wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimą i upalne lato.

Dodatkowe:

Edukacja polonistyczna

1) w zakresie umiejętności społecznych warunkujących porozumiewanie się i kulturę języka:

a) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia.

Edukacja matematyczna

1) w zakresie liczenia i sprawności rachunkowych:

a) sprawnie liczy obiekty, wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, także wspak (zakres do 20); zapisuje liczby cyframi.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- Wie, jak pomagać zwierzętom przetrwać zimą i upalne lato,
- Zna zwierzęta z najbliższego otoczenia,
- Wie, czym odżywiają się niektóre ptaki i ssaki,
- Rozumie poczucie więzi z przyrodą.

Nabywane umiejętności:

Uczeń:

- Słucha ze zrozumieniem,
- Czyta krótkie zdania,
- Obserwuje najbliższe środowisko przyrodnicze,
- Wypowiada się na określony temat,
- Planuje pracę.

Kompetencje kluczowe:

- Porozumiewanie się w języku ojczystym,
- Umiejętność uczenia się,
- Kompetencje społeczne i obywatelskie.

Środki dydaktyczne:

- Koperty z wydrukowanymi wiadomościami „od zwierząt”,

- Zasoby multimedialne: prezentacja multimedialna („Pomagam zwierzętom latem i zimą”), karta pracy („Pomagam ptakom”) oraz załącznik do scenariusza zajęć (dodatkowe informacje do wykorzystania przez nauczyciela przy omawianiu prezentacji),
- Kredki, flamastry, notatnik, aparat fotograficzny lub kamera.

Metody nauczania:

- Problemowe: dyskusja dydaktyczna, „burza mózgów”, rozmowa kierowana,
- Ekspozycyjna: prezentacja,
- Programowana: z użyciem komputera,
- Aktywizująca: wycieczka.

Formy pracy:

- Zbiorowa jednolita,
- Indywidualna zróżnicowana i jednolita.

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Zajęcia rozpoczynają się wycieczką do pobliskiego parku, lasu lub ogrodu. Uczniowie podczas spaceru obserwują aktualną pogodę oraz zachowanie spotkanych zwierząt. Swoje spostrzeżenia notują za pomocą rysunków i słów w przygotowanych notatnikach, fotografują lub filmują. W miarę potrzeby i możliwości zadają pytania spotkanym osobom, np. „Czy ten pies należy do Pani/Pana?, Czy on często bywa tu sam?, Czy ktoś się nim opiekuje?”, „Jak często karmi Pani ptaki?, Czy wie Pan, kto przynosi tę wodę?”.

Etap realizacji

Po powrocie do klasy uczniowie opowiadają o swoich spostrzeżeniach, pokazują zrobione przez siebie zdjęcia. Próbują z pomocą nauczyciela formułować wnioski dotyczące ewentualnych potrzeb spotkanych zwierząt i sposobów opieki nad nimi. Wszystkie te, które wyniknęły z rozmowy ze spotkanymi w parku osobami, nauczyciel zapisuje na tablicy, tworząc „listę zapotrzebowań”.

Następnie prowadzący zajęcia informuje uczniów, że otrzymał wiadomości e-mail od różnych zwierząt z prośbą o przekazanie ich dzieciom. Rozdaje uczniom koperty z wydrukowanymi „listami” i prosi o ich przeczytanie (każdy uczeń powinien otrzymać jeden z wybranych tekstów). Najpierw dzieci czytają cicho swoje teksty, a następnie chętni dokonują tego na głos. Nauczyciel wspiera czytających i sprawdza za pomocą pytań zrozumienie przekazanej wiadomości.

ZAWIADOMIENIA, PROŚBY I OGŁOSZENIA¹

*Zapamiętaj mój Przyjacielu,
że gdy słońko
mocno grzeje,
potrzebujemy WODY
dla zdrowia i urody.
Podpis: Ptaki i ssaki*

*Hej Dzieciaki!
Nie zrywajcie wszystkich
owoców jarzębiny,
berberysu i śnieguliczki.
Lecimy do Was z północy,
by przetrwać zimę.
Podpis: Jemiołuszki i gile*

*Poszukuję nasion ostu.
To dla mnie przysmak
po prostu!
Podpis: Szczygieł*

*Przyleciałam do karmnika –
wydziobałam tłuszcz z patyka.
Potrzebuję jeszcze
siemienia pół worka,
to ja,
Sikorka*

*Inne ptaki za morzami,
a ja zawsze jestem z Wami.
Zadbaj o śniadanko moje,
daj okruszek, daj ziarenko,
a zaśpiewam Ci wiosenką!
Podpis: Wróbelek*

Po przeczytaniu wszystkich próśb, ogłoszeń i zawiadomień uczniowie z pomocą nauczyciela uzupełniają listę potrzeb zwierząt. Prowadzący zajęcia może przedstawić dzieciom dodatkowe ciekawostki, powinien też omówić prezentację multimedialną (zasób multimedialny), wyjaśnić, w jaki sposób można pomagać zwierzętom z trudnych warunkach pogodowych.

¹ Teksty własne autorki scenariusza zajęć.

Przykładowe informacje²:

- Czy wiesz, że...

W czasie ostrej zimy leśnicy pomagają zwierzętom (karma ta stanowi uzupełnienie diety, a nie jej podstawę): aby zapewnić im odpowiednią ilość wody, podają im soczystą żywność, np. jabłka, buraki, marchew, ziemniaki.

- Czy wiesz, że...

Wróbel to wielki zmarzłak i wcale nie jest wytrzymały na mrozy. Puszy piórka jak może i kryje się na noc, gdzie się uda. Ptaki siadają na gałęziach zawsze pod wiatr: wtedy pióra układają się gładko, przez co jest im cieplej.

Po emisji i omówieniu prezentacji uczniowie pracują z kartą pracy z zasobu multimedialnego. Łączą kolejne punkty zaznaczone na rysunku i odkrywają ukryty tam przedmiot (budka lęgowa). Nauczyciel przy pomocy pytań prowokuje dzieci do wypowiedzi: „Jak sądzicie, co to za przedmiot?, Do czego może służyć?, Do czego ten przedmiot jest podobny?, Czym różni się od zwykłego karmnika?, Jaki ptak może tu przylecieć?, „Dlaczego powinniśmy dbać o sikorki (ratują drzewa, bo żywią się szkodnikami)?”, „Kiedy ptaki potrzebują budek lęgowych?”, „Gdzie należy je umieszczać?”.

Następnie dzieci z pomocą nauczyciela przystępują do pracy z drugą częścią karty (uzupełniają zdania odpowiednimi wyrazami lub rysunkami). Prowadzący zajęcia omawia pojawiające się w treści zadań informacje, uzupełniając tym samym nabywaną przez uczniów wiedzę na tych zajęciach.

Kolejnym zadaniem jest wspólne tworzenie planu pomocy zwierzętom. Do wykonania zadania nauczyciel wykorzystuje metodę „burzy mózgów”.

1. Uczniowie podają różne pomysły, które nauczyciel zapisuje (nie wolno krytykować żadnych pomysłów).

2. Nauczyciel czyta kolejne pomysły, które poddawane są ocenie pod względem możliwości ich realizacji – należy pamiętać o bezpieczeństwie i możliwościach realizacyjnych uczniów. Lepiej, żeby plan był krótki, ale został zrealizowany.

Etap końcowy

Prezentowanie planu pomocy zwierzętom i przyjęcie zobowiązania o jego realizacji.

Następnie uczniowie zastanawiają się, jak zrealizują ten plan w praktyce.

Dodatkowo:

Zajęcia te powinny stanowić początek projektu edukacyjnego realizowanego przez cały rok. Powstały plan pomocy zwierzętom powinien być rozpisany na zadania szczegółowe. Do każdego zadania powinni być przypisani odpowiedzialni uczniowie za ich realizację. Realizacja podjętych zobowiązań, nawet najmniejszych, uczy odpowiedzialności.

Słowa kluczowe:

pomoc zwierzętom, głosy ptaków i ssaków, pomaganie zwierzętom latem i zimą

² Proponowane źródło: <http://www.olsztyn.lasy.gov.pl/zima>

